

Kiti Saarinen

TUPLAUS

Lehti on keskeltä auki, siellä Nainen etsii miestä. Telkkarin päältä otan kaikkein parhaan lottokynän ja lukulasit.

Moni hakee alle viisikymppistä. Myös ne ilmoitukset, joissa etsitään autoilevaa miestä, ovat poissa laskuista. Nimimerkit Mielihyvän saloihin ja Esmeralda hyppään yli. Mutta sitten.

Siisti kouluttautunut hedelmäpelejä harrastava nelikymppinen nainen etsii rehellistä ja luotettavaa yhden naisen miestä, jolla on pelisilmää. ”Tuplaus”

Kädet tärisevät kun otan numeroa. Toisen soiton jälkeen se vastaa. Ääni on vakava mutta ystävällinen. Voi kun sellaisen kuulisi joskus työvoimatoimiston virkailijan suusta. Naisen nimi on Erja, se kysyy onko minulla profiilia sinkut.netissä ja minä sanon ettei. Se korostaa ettei se halua vaihtaa meiliosoitteita. Jos tai kun minä tahdon perua treffit, se pitää tehdä puhelimesta. Puhuen, ei tekstarina, hänellä on huonoja kokemuksia. Sanon ettei minulla ole kännykkää eikä tietokonetta ja että telkkari on mutta sitäkin käyn yleensä katsomassa 70-vuotiaan kaverini luona. Ei minulta ole moneen vuoteen tullut niin monta lausetta peräjälkeen. Se on hetken hiljaa. Se ehdottaa treffejä Citymarketin tuulikaappiin ja selittää tarkkaan, missä kohti minun pitää olla. Ylihuomenna me näemme. Olen puhuessani pyörittänyt puhelinjohdon käsivarren ympäri. Miksi minä soitin? Kohta olen vaikeuksissa. Mutta en vielä. Koputan puuta.

Lähden heti kauppoille ja löydän tuulikaapista Erjan tarkoittaman kohdan. Pääsemme ainakin turvakameran kuvaan etualalle. Pelaa Jassoa, sitten Mansikkaa ja lopulta Tähteä. Millainen Erja on? Kone vastaa sitruuna – supertähti – sitruuna. En usko.

Voiton luona minä vain silitän sormenpäällä sohvannappia. Olen ollut naisen kanssa viisitoista vuotta sitten. Ja mistä tiedän, kuka on Erja? Vatsassa muljahtaa, huomenna.

– Perkele, Voitto sanoo ja nousee. Inkkarilauman päällä kulkevat isot häiriöraidat.

– Olik se biisoni vai hevonen?

Voitto tömäyttää telkkaria avokämmenellä. Koko kuva häviää.

– Kumpi se oli? Erkki – ethän sää kattonu telkkariin päinkään!

Erja on vakava, tiedän heti että se on Erja. Se katsoo minua päästä varpaisiin. Huomaa littaan astutut kengät.

Mutta se on ystävällinen. Mitä jos haetaan kahvipulla ja mennään hänen luokseen? Sehän sopii. Se valitsee meille emännänpitkon, sopiiko. Totta kai. Ei ole laktoosia eikä manteli-allergiaa? Ei, ei. Sydän reistaa mutta sitä en sano. Kun Erja saa vaihtorahat, se kysyy, käydäänkö pelin kautta. Minulle sopii!

Erja valkkaa Mansikan. Kauniit kädet syöttävät koko euron ja etusormi hipaisee tottuneesti käynnistystä. Kynsissä on vaaleata lakkaa. Mansikankuvat vilisevät kunnes sieltä napsahtaa kukka, lehti ja mansikkakori. Me olemme kummatkin heti sitä mieltä, että mansikkakori kannattaa lukita.

Minusta Tähti on paras, Erja tykkää eniten Täyspotista, koska siinä voi valita voittolinjat. Erja asuu radanvarren kerrostaloissa. Hissillä nousemme ylimpään kerrokseen.

Mutta Erjan luona emme keksi mitään puhuttavaa. Päivänkakkaramukit kilahtavat kun Erja nostaa ne kaapista. Veitsi jyräsi pitkosta vinoja siivuja. Sitten Erja sanoo, että se on päässyt kokeilemaan Kymppipokerin edeltäjää, kerran Lappeenrannassa. Uskomatonta, niitä ei näe juuri missään! Minulla on heti kymmenen kysymystä mielessä, mutta on pakko nousta vessaan. Vessan ovi on lukossa. Kylmyys humauttaa läpi. Kuka siellä on? Mies tai lapsi? Pumppu hukkaa rytmin. Minä hipsin takaisin Erjan luo.

– Vessa on varattu.

– Ai kuule, se lukko näyttää punasta silloin ku se on vapaa. Mä en osannu laittaa sitä oikein päin.

– Jaa... Olisko mitään työkaluja?

Takana on melkein kilometrin kävely ja olen ihan hikinen. Tulemme ekaa kertaa minun luokseni. Riisun paidan ja käyn mahalleni sohvalle pötköttämään, jalkapohjat ovat hakkkelusta. Ässäpokerille ei päässyt, se oli niin ruuhkainen.

– Kuka tää on?

Kurkkaan olan yli. Erja katsoo Joonaksen valokuvaa.

– Joonas, minun siskontytön poika. Seittemän. Kova pelaan futista.

Erja alkaa sivellä pitkällä kynnellään paljasta selkääni. Se vain sivelee ja sivelee.

– Erkki, otetaan sortsit pois.

Nytkö se jo meinaa? Olemme tunteneet kolme päivää. Käännyin katsomaan. Kyllä se tarkoittaa minun sortsejani. Kiemurtelen niistä ulos ja se auttaa. Sen kynsi kulkee pakaraa ja jalkaa pitkin nilkkaan. Ihania kylmiä väreitä lähtee kynnen kärjestä. Sitten kynsi alkaa vetää sukkaa jalasta.

– Ei, minä melkein huudan.

– Eksä haluuko?

– Eiku haluan, mutta että...

– Tahdot pitää sukat jalassa?

– Ni.

– Haluut pitää valkoset tennissukat jalassa?

– Haluun pitää jalassa.

Erja hymyilee.

– Selvä!

Aamulla Erja pukee harmaan poolon, se on mahdottoman nätti siinä. Aamupalaksi se syö sata miljoonaa kylmäkuivattua maitohappobakteeria. Ottaa se kokojyväleipääkin. Se suukottaa kun se lähtee. Ikkunaan näkyy kirsikkapuu, huomaan sen ensimmäisen kerran nyt kun Erja meinaa peruuttaa sitä päin. Katson ikkunasta että Erja pääsee liittymään isolle tielle ja pysyn paikoillani niin kauan, että se on varmasti työpaikallaan. Mistään ei kuulu ambulanssin ääniä.

Muistan Voiton ja etten ole sille Erjasta kertonut, vatsasta kääntää. Tällä hetkellä Voitto varmaan lykkää 20-senttisen koneeseen, ähkäisee ja ottaa hyvän nojan. En lähde Prismalle kun Voitto ja muut ovat siellä vaan menen Tuuren kioskille missä on Tuplapotti ja Ässämikseri. Yksi Erjan suosikeista on Ässämikseri, minä liimaudun siihen. Joku käy välillä selän takana kuikuilemassa mutta minulla on aina peli kesken. Iltapäivällä hymyilyttää niin että meinaan ostaa kuningatarleivoksen mukaan, ensimmäistä kertaa elämässä, mutta sitten huomaankin Sisun triplapakkauskauksia.

Voitto hinkkaa volkkarinsa tuulilasia, kun kurvaan pyörällä sen viereen.

– Me lähetään ens kuussa Joensuun kylpylään!

Pesusieni pysähtyy. Iso vaahtokupla valuu lasia pitkin.

– Kui?

– Erja varas meille viikonlopun.

– Oottaa että sää maksat.

– Eikä... Kyllä se mun päivärahat tietää.

Voitto suoristaa selkänsä, katsoo minuun.

– No mitä varten se varas?

– Me... aateltiin. Että ois kiva. Siellä on kolme poreallasta, löytyy pelihalli, minikolf, 25 metrin uima-allas...

– Kai te ootte ollu? Tiät varmaan.

Minä niiskautan ja hymyilen.

– Joo.

– Noo?

– Oikeen... kiva.

– Höpö höpö. Nelosesta kymppiin? Ykkösestä kymppiin?

– Täys kymppi se on. Timangi.

– Voi voi, sää et tiä elämästä mittään. Kasi plussa on korkein mitä saa antaa.

Minä huomaan justinsa sopivan pikkukiven ja potkaisen sitä kädet taskussa.

– Misäs se nyt on, Voitto kysyy.

– Jonkun kaverin luona. Mutta illalla se tulee ja me saunotaan.

– Mää aattelin joko teillä on väljähtynyt ku sää tänne tulit pyärii. Misä se reissaa?

– Tallinnassa.

Voitto virittää autolle pölypeitteen.

– Jaa? Jaa jaa.

– Mitä jaajaa?

Tuijotan Voittoa silmiin. Voitto hymyilee.

– Mitä se siä tekee?

– Jotain laskentahommaa se oli.

– Jotain laskentahommaa se oli. Sua on veetty höplästä.

– Sillä on niin pitkä englanninkielinen titteli ettei sitä muista... Se on Nokia kommunikaisönsis työssä! Oot ehkä joskus kuullu. Huomenna se lähtee siikätillä työmatkalle.

– Koskas mää sen näen?

Minä nieleskelen sanojen alkuja ja loppuja.

- Mää voin tulla illal käymään. Katsastus, kato, Voitto sanoo.
- Ei... tai kun...
- No enkai mää oikeesti sinne oo tulossa, teiän saunailtaan! Otatsää pualukkamehuu?

Minä pyysin Joonasta katsomaan internetistä Joensuun kylpylän sivut. Se printtasikin ne mukaan. Olen lueskellut niitä nyt kun Erja on pois. Osaan ulkoa koska on aamiaiset ja että tasatunnein käy aaltokone. Usvaputki on Pohjois-Karjalan pisin vesiliukumäki, yli 65 metriä. Ja tiedän henkilökunnat ja tarinat sun muut.

Me istumme Erjan kanssa lauteilla ja Erja hieroo varpaanvälejään.

- Erkki mitä sul siel jaloissa on.
- Sydän pompahtaa. Kiuas humisee, hiki valuu.
- Ei kukaan sauno sukat jalassa, se sanoo. – Näytä vaan. En mä kauhistu.
- No yhdellä ehdolla. Lupaatko ettet jätä?
- Sua? En jätä.

Minä riisun vasemman sukan. Jalka on ihan normaali. Ukko- ja akkavarpaan päällä kasvaa muutama haiven. Sitten riisun oikean sukan: jalkapohja on känsien peitossa. Isoin niistä on kraatterin mallinen. Erjaa puistattaa.

- Tarttuuks toi?
- Minä oon pitäny sukkia ettei se tarttuis.
- Uh, menee kylmät väreet. Täytyy peruu se kylpylä.
- Ei!
- Meinasitsä olla sukat jalassa porealtaassa? Pakko se on peruu.

Sydän jättää lyöntiä väliin ja minä könyän suihkun puolelle ja pukuhuoneeseen. Haukon henkeä mutta ääntä ei tule. Asetun sängylle. Äänet häipyvät kuuluvista.

- Meniksä mököttää, ehdin kuulla, sitten pimenee.

Havahdun, kun hiustenkuivaaja hurisee ja Erja kurkkaa ovenraosta.

– Joks sä suostut puhumaan? On kurja lähtee täst nyt näin mut mullon aikanen herätys... Mä soitan, se sanoo ja menee.

Soittaako se ja peruuttaa kylpylän vai soittaako se minulle? En saa kysyttyä.

Voitosta näkyy vain jalat volkkarin alta. Minä lysähdän muovituoliin.

– Ei me lähdetäkään.

– Jaa? See tajuskin mikä sää oot miähiäs.

Painan kämmenet kasvoihin. Voitto tulee esiin auton alta.

– No hei. Näkikö se sun jalkapohjas?

Minä nyökkään, kohotan apteekin muovipussia.

– Hommasin jotaki keeliä.

– Mää näen. Juatko kahvia?

Menee koko pannullinen. Vai kaksi? Minä avaan keelin. Tulenarkaa se näköjään on ja haisee pikaliimalta.

– ”Pehmitä hoidettavat alueet ja levitä ohut kerros kerran vuorokaudessa. Ulkoisesti.”

– Ei yks kerta riitä mihinkään, Voitto sanoo. – Kyllä kolme annosta on se mistä lähdetään.

Nyökkään.

Illalla istun pöydän ääressä ja silmät vuotavat, minulla alkaa varmaan silmätulehdus tai sitten se johtuu keelistä. Rannekello lojuu pöydällä. Avaan sen ja sieltä ponnahtaa jousi pöydänreunalle ja siitä lattialle. Se on niin pieni ettei siitä kuulu ääntä. Minä laskeudun nelinkontin ja tunnustelen ja puhallan mutten löydä sitä. Silmälasien teho ei riitä. Pöydän alla on murusia ja pölyä. Rintaa puristaa.

Huilaan hetken ja lakaisen. Katson rikkalapiollisen vähän kerrallaan ja tunnustelen sormenpäällä, en tahdo nähdä vaikka kaikki lamput ovat päällä. Jääkaapin alle se on tietysti mennyt. Otan pitkän puuviivoittimen ja kaavin sillä jääkaapin alta pölyrihmoja ja koirankarvaa. Kellastunut lappukin sieltä tulee: ”maito, voi, 7 päivää, tomaatt.” Omaa käsialaa. Lapun alla jousi kiiltelee.

Yksi kello enemmän tikittää kovaan ääneen. Kierryn kippuraan ja vedän peiton korviin. Uni ei tule. Lehti putoaa luukusta, se saa maata kynnyksmatolla koko päivän. Ei kuulu Erjasta, se ei ehdi soittaa. Tai ei halua. Parempi jos ei olisi tavattu. Vedän puhelintöpselin seinästä mutta panen sen heti takaisin. Tulee hämärä ja minä mietin miksi lippu on tangossa. Nykyään kaikki Suomen liput

ovat kiiltävää kangasta. Minun täytyy päästä Tähteä pelaamaan vaikka siitä varmaan tulee entistä kovempi ikävä.

Euro tipahtaa koneeseen enkä minä lukitse, toivon vain että loppuisi jo. Käteen jää luumu, meloni ja luumu, lähden kovaa kotiin päin. Hätäilen rappuun. Kotiovella kuulen että puhelin soi ja minä ehdin ja se on Erja, silläkin on kova ikävä.

– Selvittiinhän me riisistä.

– Mistä kriisistä, Erja sanoo.

– Siitä känsäriisistä.

Erja itse aina sanoo että puhumalla asiat ratkee. Minä sanon että joka suhde kestää sen minkä on kestääkseen. Montakos niitä on ollu, Erja kysyy. Se hymyilee. Minäkin hymyilen. Me lykkäämme lähtöä. Joka aamu ja ilta minä keelitan ja sitä mukaa kuin Joensuu lähenee, känsäsaarekkeet vetäytyvät pienemmiksi. Ne muuttuvat möhkäleiksi ja niiden pintakerrosta pystyy kuorimaan. Minä olen justinsa rapsuttanut pöydänkulmalle ison keon kun Erjan askeleet lähestyvät, on kiire pyyhkiä se hitoille.

– Et kai sä vaan raaputtanu sitä?

Pudistan päätä.

– Anna niiden parantua omaan tahtiin.

Erja tahtoo nähdä minut uikkarit päällä. Kohta minä seison peilin edessä ja se katsoo sohvalta.

– Käänny vielä, Erja sanoo. – Joo. Semmoset hommataan jotka ei ylety kainaloihin.

– Ihan hyvät nämä ois ollu...

Muistan lenkkarit, Erjan valkkaamat. Niissä on erikoislesti ja pohjankohottaja. Ne ovat hyvät jalassa mutta niin räikeän oranssit, että vaivihkaa aina pyyhin niihin rapaa.

Voitto tulee käymään ja katsoo minua ja minun uikkareitani.

– Eikös se kylpylä peruuntunu?

– Sitä lykättiin vähän, Erja sanoo.

– Jaa? Siitä ei oo mulle kukaan puhunu mitään.

Minä katson harmaita matonhapsuja.

Löyly kahahtaa suoraan otsanahkaan ja minä painun kaksinkerroin. Ossi ja Voitto kinaavat koska

Ossin mielestä Voiton hankkima uusi telkkari on ihan paska.

Lämpimässä ja kosteassa nahka pehmenee. Jalkapohjan känsä on valkoinen ja huokoinen ja siinä on tasaisia kennoja kuin mehiläispesässä. Kurkotan löylykauhan ja lorautan sillä vähän vettä päälle. Känsästä pilkottaa palkeenkieli. Siitä lähtee hyvä alku. Nyhdän tasaisesti eri puolilta, vähän kirpaisee.

Toinen jalka tärisee kun olen istunut niin kauan samassa asennossa. Valkoinen kraatteri irtoaa lastu kerrallaan. Siellä täällä nahkalastussa on tummia pisteitä, varmaan pieniä hyytymiä. Kuin rusinoita ohuessa keksissä. Nahka on muovailuvahaa, minä pyöritän suikaleista pikkuisen pallon. Huomaan että toiset ovat hiljentyneet. Ne seuraavat miten nahkapallo kasvaa.

- Hyi helvetti, Ossi sanoo. – Anna kiulu, mä yrjöö.
- Syä Ossi toi pallo ni se paska telkkari on sun ikioma, Voitto sanoo.
- Ei, minä yritän.
- Entäs digiboksi?
- Digiboksi kans.

Ossin silmät suurenevät.

- Oikeesti, Ossi kysyy. Voitto katsoo meitä vuoronperään ja nyökkää.
- Erkki todistaa, Voitto sanoo.

Ossi katsoo meitä. Se kurlaa sylkeä suuhun ja tarttuu nahkapalloon, sitä puistattaa. Se puraisee puolet ja nielaisee.

- Jakk!

Ossi heittää suuhunsa toisen puolen ja ravistaa käsiään kuin ne olisivat märät.

- Nonni!

Se silmäilee meitä leuka pystyssä. Voiton naama on venähtänyt.

- Jaa jaa.
- Mä koukkaan sun kautta joku päivä ens viikol, Ossi sanoo.
- Senkus viät pois.
- Ookoo.
- Vaikka jo viikonloppuna! Miäles tekee kumminki.

Voitto nousee kankeasti. Se ottaa pyyhkeen ja menee ulos. Minä katson saunan ikkunasta. Se polttaa tupakkaa. Vaikka on ollut lakossa 25 vuotta. Mutta se tulee takaisin, kovaa kyytiä.

- Tehdään niin et sää haet sen tänään!
- Ei sil nyt nii kiire...
- Saatana tänään!

Voitto heittää sellaiset löylyt että me lähdemme. Minulla aukeaa jalkapohjan iho, viimeinen

repäisy oli kai liikaa. Ossi vie minut polille, saan kaksi pientä tikkiä. Mutta pumpun kanssa on huonompaa. Aamulla uskallan soittaa Erjalle. Se käy katsomassa minua ennen töihin menoa.

– Päästäänhän me... Päästäänhän me silti Joensuuhun?

Sanon että voin raottaa jalan käärettä mutta Erja ei halua.

– Eiköhän me saada aika kulumaan, se sanoo ja kääntyy kannoillaan.

Joensuussa 25.5.

Voitto, moro.

Olen niin odottanut että pääsen kirjoittamaan Voitolle. Mutta nyt kun pääsenkin, pitää vähän miettiä. Kiristan vitivalkoisen aamutakin vyötä ja tungen varpaita syvemmälle läpykkäisiin. Toinen jalka on niin paksussa kääreessä, että hyvä kun mahtuu sinne.

Terveisiä kylpylästä kuten kortista näkyy. Erja makoilee savimömmöhoidoissa kun meikäläinen testaa räpylä kääreessä pelihallia.

Yksi juttu. Voitko sinä palauttaa minun kirjaston kirjat? Ne menee vanhaks tällä viikolla, enkä minä kerkiä enää lukea.

Nimittäin. Asiat on Voitto sillä mallilla, että valmistaudu kummiksi!

Huoneen lukko rapsahtaa. Erja läpyttää sisään tohveleissa ja aamutakissa. Se tuoksuu kloorilta ja sillä on Ilta-Sanomat kainalossa.

– Nyt tulee kymmenen kysymystä, se sanoo.

– Oota vähän. Minä kirjotan tän ensin loppuun, Voitolle.

– Mikä se on, kortti? Miksetsä soita sille.

– Enkä. Ja tässä näkyy Usvaputki!

Joko pelästyit? Me on tilattu internetistä ihka oikee hedelmäpeli. Tehtiin heräteostos. Meinattiin ensin nimetä se sinun mukaan mutta päätettiinkin että siitä tulee Toivo. Topi toimitetaan viikolla 23. Tuu vilkaseen.

Erkki